

יקר מפז

קונטרס השלמה לספר עבודת ישראל,
והוא ר"ת ז"ה פ"רוש ר'בינו ישראל מ'גיד מ'שרים ק'אזניץ ז"ע

פרשת נח

הצורה צ"ה פנים צפנים. וזה הרמוז צמיצת
וזה, אזי תדע שעשית תשובה שלימה.

שלש מאות אמה אורך התיבה (ו, טו).
שלש מאות הוא שי"ן, חמשים אמה
רחבה היא נו"ן, ושלשים אמה קומתה הוא
למ"ד. שמעתי צסס מ"ז הק' מו"ה דוב
בער זצ"ל שגימטריא הנ"ל הוא לשון, ומרמו
על הלשון שתשובתך תהיה כל כך שלימה
שתוכל לעמוד לפניו ית' פנים צפנים להתפלל
בלשונך כנ"ל.

ולי נראה צדך רמו, צרחמים הוא
גימטריא שלש מאות, לרמו שצריך הבעל
תשובה להתנהג צמידת הרחמים ולא
צאכוריות, כי עצירות גורמים אכוריות ח"ו.
וחמשים אמה רחבה, רמו לנו"ן שערי צינה,
ושלשים אמה קומתה רומז לשלשים מעלות
שהתורה נקנית בהם.

עשה לך תיבת עצי גופר (ו, ז). "תיצת"
הוא מלשון תיבתא, רצ"ל שמוהיר
הכמוז על התשובה. "עני גופר", פרש"י
על שם הגפרית, כי צודאי לא כל אדם יכול
לצוא מיד לתשובה עילאה מאהצת ה'. לזה
אמר הכמוז שיראה על כל פנים מתחלה
לשוב מיראת עונש גיהנום, וזה על שם
הגפרית.

קנים תעשה את התיבה. רצ"ל אחר כך
תעשה חצילות מנות צכוונה שלימה
שיכול הצורה צ"ה לשכון בהם.

ובפרת אותה מבית ומחוץ בכופר. הוא
לשון כפרה, וגם הוא לשון קינוח
שיטהר מחשבתו, וגם ישוב ויתודה על חטאיו
ויעבור צדמעות מלחו, כמו שכתוב צספרי
יראים, וזה מצית ומחוץ צכופר.

וזו אשר תעשה וגו' (ו, טו). רצ"ל שתעשה
תשובה כל כך עד שתוכל לעמוד נגד

צוהר תעשה לתיבה (י, טו). רז"ל שמעשה צורה לתיבה והאותיות.

ואל אמה תבלנה מלמעלה (י, טז). רמז לאחדות, רז"ל שהתשובה יהיה לאחדות הפשוט.

ופתח התיבה בצידה תשים (י, טז). הוא מלשון נדיה, רז"ל התשובה נריכה להיות צלדיה וערמה גדולה, כדי שלא יפתח אותו יצה"ר עוד ח"ו.

תחתים שניים ושלישים תעשה (י, טז). רמז לשלשה מדריגות בעלי תשובה, תחתים הוא מדריגה תחתונה, היינו שהם פורשין מן החטא בלבד, ושניים הוא מדריגה יותר גדולה, שעושים גם חצילות מלוות, ושלישים הוא מדריגה ג', שעושים

תשובה רק לנחת הצורה ית' לא לשום דבר אחר. וזה תחתים שניים ושלישים תעשה, רז"ל שבעל תשובה נריך לכל ג' מדות הנ"ל.

וחקמותי את בריתי אתך (י, יח). להנה יש פלוגתא בגמ' (סנהדרין קיא.)^א ח"א אחד מעיר ושנים ממשפחה ממש, וח"א אחד מעיר מזכה כל העיר ושנים ממשפחה מצילין כל המשפחה.

ויש לומר דמר אמר חדא ומר אמר חדא ולא פליגי, דודאי אי צ"א מתקרב אל הצדיק ורואה בחצרותה אז אחד יכול להציל כל העיר, ואם אינו רואה בקרבותו אזי אחד ממש. וזה והקימותי את בריתי אתך, שהקצ"ה הצטייח לו שיהיו כולם מתקצנים אללו, וזה "ובאת אתה אל התיבה וצניך ואשתך", הם המקבלים ממך.

הפטרת נח

ונראה לי דגזי ותהי שרה עקרה אין שייך זה הפירוש, משום דהאמת האמהות לא היו עקרות, רק מחמת שהקצ"ה מתאוה לתפלתן של נדיקים (יבמות סד.), אבל אחר שהתפללו יהיה איגלאי למפרע כי היה ראוי להוליד. וזה שפרש"י כאן^ב על לא יהיה צך עקר שאינו מוליד, רז"ל עקר שאינו מוליד לא יהיה צך, אבל עקר המוליד כגון אמותינו

רני עקרה לא ילדה (ישעיה נד, א). בגמ' (ברכות י.) שאל נדוקי משום דלא ילדה רני, ומקשים העולם אמאי לא פריך משום דעקרה רני דמוקדם צפסוק. ונראה לי עפ"י פירש"י על פסוק לא יהיה צך עקר ועקרה (דברים י, יד) שאינו מוליד. ולכאורה גם כאן קשה מדוע לא פירש רש"י על פסוק ותהי שרי עקרה (בראשית יא, ב) שהוא צתחלת התורה.

א עה"פ (ירמיהו ג, יד) כי אנכי בעלתי בכם ולקחתי אתכם אחד מעיר ושנים ממשפחה.
 ב עי' במהרש"א עה"ת שם פ' עקב שפירש כן, ועייין ישמח משה שם.

בי מי נח זאת לי (שם טו). נראה לך
נקרא מי נח, כי יכול להיות אם לא
היה נח הצדיק לקיים העולם בצדקתו, לא
היה קצ"ה מציא מצול לעולם למען כל
יצוטל עולמו.

יהיה, שהקצ"ה יתאוה לתפלתו, ולכן לא
מקשה הגמרא על רצני עקרה, כי עקרה
יש לומר מחמת שהקצ"ה מתאוה לתפלה
אבל אחר כך יולדת, אבל על לא ילדה מקשה
שפיר^ג.

הפטרת לך לך

א"י וירדוף עד דן (יד, יד). כפרש"י ויחלק
עליהם לילה (שם טו), בחנות אחד נעשה
נס לאצרהם, וחנות השני נשמר עד חנות
דמנרים, וזהו וירדוף עד שהגיע זמן חנות
לילה שנשמר למנרים שנאמר עליו דן אנכי.
יתן בעפר חרבו בקש נדף קשתו (שם מא, ט).
אמרו חז"ל^ד שהיה אצרהם זורק עפר
ונעשה חרבות ומקש נעשה חיצים, וי"ל על כ'
הדמיון של כעפר ועל כ' של קש, ונראה דכ"ף
הדמיון מורה דקאי ג"כ על המלכים שחרבותם
היה כעפר וחיציהם כקש לצל זיק לאצרהם.

מי העיר ממזרח צדק יקראהו לרגלו
(ישעיה מא, ט). נראה לי ע"ד שאפרש
הכחוז וירדוף עד דן (בראשית יד, יד), דהנה
איתא בזהר (ח"ג ר"ג). שרש"י היה ירא ללא
ליתקוד עלמא בשלהובא דינא לדק. וזה
וירדוף עד דן שזשעה שדרך המלכים היה
ממשיך עליהם גבורות צאותיות דן מאדני,
וצוה היה מנלח אותם, וזה העיר ממזרח
שהיה אצרהם יכול לנלח מלחמה. נדק
יקראהו לרגלו, רז"ל שהמשיך עליהם דינא
לדק.

ג ע"י בצוארי שלל להרב חיד"א ז"ל שמביא פירוש זה בשם הרב בעל בתי כהונה.
ד במס' סנהדרין (קח.) ובמס' תענית (כא.), וזהו דעת ר' יהודא בב"ר (מג, ג) ור' נחמיה דייק
מדכתיב כעפר ולא עפר, ש"מ שהם השליכו חרב ונעשה עפר. ולכאורה אינו מובן מה
חידוש מורינו ז"ל בזה, ונראה דכוון למש"כ הנזה"ק דיי"ל דמר אמר חדא ומר אמר חדא
ולא פליגי ותרוייהו אמת עיי"ש. וביתר ביאור כתב מהרימ"ט בדרשותיו ובעל בית דוד
דהם השליכו חרבות ונעשו עפר וכשראה זה אברהם לקח אותו העפר והקש וזרק עליהם
והביאם בצואר שלל. אך במדרש שוחר טוב מזמור ק"י איתא א"ל ר' נחמיה א"כ עקרת
את המקרא אין כתיב עפר וקש אלא כעפר כקש כו', ויש ליישב דכוונתו דע"כ צריך לפרש
גם כוונה זו וק"ל ועיין בפירוש מהרז"ו (רבי חיים ישכר גראס).

פרשת וירא

גבורה, לזה היה שאלת יצחק לאברהם אבי, רצ"ל הלוא אתה הוא אברהם אבי בעל החסד ואיך תעשה זאת, והשיב לו הנני בני, רצ"ל עתה הנני במדרגה שלך^ה.

ויאמר יצחק אל אברהם אביו ויאמר אבי ויאמר הנני בני (כב, ז). לכאורה ויאמר אבי הוא למוטר. ונראה הפירוש דידוע לאברהם הוא מדת חסד ויצחק

הפמרת וירא

עלינו תמיד (שס, ט). צוה"ק בלק כתיב פירוש על ותאמר אל אישה, שהגוף אומר לנשמה כי איש אלקים הוא ה' איש מלחמה. קדוש הוא, רצ"ל קדושתו עלינו תמיד בכל יום ויום.

נעשה נא עליית קיר קבנה (שס י). בגמ' (ברכות י) רב ושמואל פליגי חד אמר עליה פרועה היתה וקירוה. וחד אמר אכסדרה גדולה היתה וחלקיה לשנים, בשלמא למ"ד אכסדרה וכו', היינו דכתיב קיר. ונראה לי שרמזו גם כן לפירוש הזוהר הנ"ל שמדרך העולם ללכת אחרי עסקי העולם, על כל פנים צריך לפרוש עצמו בעת התפילה ממשבת חוץ.

זוה רמזו "קיר", רצ"ל שצריך לעשות לו כמו מחיצה זינו למחשבה זרה חלילה שכל יצלצלו כוונת תפלתו. וח"א עליה, רמז שאם

ואשה אחת מנשי בני הנביאים צעקה אל אלישע (מלכים ב ד, א). רצ"ל הפירוש ע"ד דכתיב (רות ג, ט) ויהי בחצי הלילה ויחרד האיש וילפת והנה אשה שוכבת מרגלותיו. יש לומר האיש זה קוצ"ה שנקרא איש מלחמה. ואשה זה כנסת ישראל, דבכל חנות לילה לועקת אל ה' על ששוכבת מרגלותיו, רצ"ל שהם צדיקתא תחתונה בגלות המר, ויאמר (ת, ט) מי את ותאמר אנכי רות אמתך, שריוה לקצ"ה בשירות ותשבחות (עי' ברכות ז: וצ"ב ז: ד) ובכל יום מיחדים שמך ועם כל זה אומות עכו"ם מצוין אותנו בגודל חירופין באמרם שאין תקוה ח"ו, מפני שרואים אותנו זה שבע עשרה מאות שנה בגלות המר הזה (ואין) [ואין] אתה גאול אותנו^י.

ותאמר אל אישה הנה נא ידעתי כי איש אלקים קדוש הוא עובר

ה ובס' כתבי קודש (לבוב, דף ל') נרמז ג"כ.

ו עיי' בעבודת ישראל פרי' וירא בהפטר, ובעבוד"י בלקוטים מלכים ב'.